

PAJALA KOMMUN

Tjänsteställe/Handläggare
Revisorerna

Datum
2025-03-07

1 (4)

För kännedom
Kommunstyrelsen

Kommunfullmäktige

Skrivelse till kommunfullmäktige utifrån kommunallagen 12 kap. 1 § 3 stycket

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, uppmärksammar efter genomförd revision år 2023 avvikelser som vi sedan följt kommunstyrelsens uppföljning och aktiva åtgärder kring under revisionsåret 2024. Granskningsresultatet som denna skrivelse bygger på framgår av bifogade underlag som utarbetats av PwC.

Enligt kommunallagen 12 kapitel 1 § 3 stycket framhålls följande:

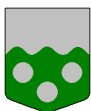
“Om revisorerna i sin granskning finner att det föreligger misstanke om att brott av förmögenhetsrättslig karaktär förövats eller om att allmän förvaltningsdomstols avgörande åsidosatts, ska de anmäla förhållandet till berörd nämnd. Om nämnden efter en sådan anmälan inte vidtar åtgärder utan oskäligt dröjsmål, är revisorerna skyldiga att rapportera det till fullmäktige. Revisorerna får dock avstå från att anmäla misstanke om brott till fullmäktige om nämnden funnit att det inte föreligger en sådan misstanke.”

Vi revisorer påtalade efter genomförd granskning år 2023 att kommunstyrelsen behövde vidta åtgärder med anledning av vad som framhålls i lagstiftningen. Detta framhölls även muntligt vid det möte vi genomförde med kommunstyrelsen 2024-05-27.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2024-05-23 beslutade kommunstyrelsen att anlita juridisk hjälp för utredning om det föreligger brott (§ 76).

Ett par dagar senare (se stycket nedan) fattades beslut om att polisanmälan skulle ske och i diskussionen som då fördes bestämdes att vänta med att ta in juridisk hjälp tills kommunstyrelsen fått svar på polisanmälan. Av den anledningen har kommunstyrelsen valt att inte gå vidare och upphandla någon juridisk hjälp för att genomföra en utredning. Detta finns dock inte dokumenterat i protokollet från sammanträdet utan framkommer istället vid de intervjuer som genomförts inom ramen för vår granskning av år 2024.

Vid kommunstyrelsens sammanträde 2024-05-27 beslutade kommunstyrelsen att polisanmäla misstänkt brott angående upphandling, inköp och brister i attestering som framkommit i revisionsberättelsen (§84, punkt 2). Den 18:e juni upprättade tf kommunchef/ ekonomichef en polisanmälan i linje med kommunstyrelsens beslut med revisionsberättelsen samt revisorernas redogörelse bifogad. I polisanmälan framgick ingen annan information än den som framgår av revisionsberättelsen samt revisorernas redogörelse.

Polisanmälan gjordes via mejl till registrator i polisregion Nord. Enligt vad som framkommit i vår granskning har dock ingen återkoppling kommit från Polismyndigheten till kommunen/kommunstyrelsen, inte heller har något ärendenummer (så kallat K-nummer) tilldelats eller någon kopia på polisanmälan erhållits.

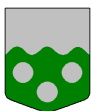
Vid våra intervjuer med organisationen framgår att flertalet försök har gjorts från Pajala kommun för att få information om status på polisanmälan från Polismyndigheten utan framgång. Enligt uppgift har inget skriftligt beslut om att den skulle vara nedlagd erhållits. Inom ramen för granskningen har vi begärt ut huvudanmälan från Polismyndigheten och noterar att anmälningsdatum är 2024-06-19. Vidare har vi tagit del av beslut om förundersökning daterad 2024-06-19 där beslutet är att förundersökning **inte** inleds.

Motiveringen är att det är uppenbart att brottet inte går att utreda och att vidare utredning inte kommer att leda till lagföring, eftersom det inte finns en utpekad tjänsteman i ärendet. Vidare framgår att en myndighet, eller som i detta fall en kommun, inte kan dömas till tjänstefel. Det måste vara en specifik tjänsteman som uppsåtligen eller av oaksamhet vid myndighetsutövning genom handling eller underlåtenhet åsidosätter vad som gäller för uppgiften som ska dömas till tjänstefel.

Vår granskning kan inte styrka att kommunstyrelsen genom aktiv styrning och kontroll följt upp ärendet. Det har i tid för vår granskning, och denna skrivelsen upprättande, gått mer än åtta månader sedan kommunstyrelsen vidtog åtgärder vilket skedde genom en anmälan till Polismyndigheten. Kommunstyrelsen, om än en ny styrelse tillträdde under juli 2024, har haft mer än gott om tid på sig att följa upp ärendet och, utifrån vad ärendet visat, analyserat vilka alternativa åtgärder som hade behövt vidtas. Syftet med de åtgärder som lagstiftaren klargör åvilar kommunstyrelsen är att bringa klarhet i de misstankar som noterats, och om behov föreligger agera utifrån dessa. Det skall noteras att lagstiftaren inte uttryckligen klargör att så måste ske inom ramen för en polisanmälan. Även andra åtgärder är såklart möjliga, och rimliga, för kommunstyrelsen att vidta. Exempelvis beslutade kommunstyrelsen att anlita juridisk hjälp för utredning om det föreligger brott. Vår granskning kan inte styrka att kommunstyrelsen, med beaktande av status på polisanmälan, beslutat att effektuera anlitandet av sådan juridisk hjälp.

Lagstiftaren klargör följande, vilket vi anser särskilt viktigt att framhålla *“Revisorerna får dock avstå från att anmäla misstanke om brott till fullmäktige **om nämnden funnit att det inte föreligger en sådan misstanke.**”* Vår bedömning är att det är uppenbart att kommunstyrelsen inte följt upp ärendet och därigenom **kan kommunstyrelsen ej heller verifiera att det inte föreligger någon misstanke.**

Utifrån kommunstyrelsens ansvarsperspektiv saknar det helt betydelse om kommunen inte fått någon återkoppling från Polismyndigheten, att kommunen ej har något ärendenummer (så kallat K-nummer) eller någon kopia på polisanmälan inte inkommit till kommunen. Kommunallagen 6 kap. 6 § klargör tydligt vilka krav som åvilar kommunstyrelsen i fråga om

aktiv styrning och kontroll "Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt. Detsamma gäller när skötseln av en kommunal angelägenhet med stöd av 10 kap. 1 § har lämnats över till någon annan."

Vi kan avslutningsvis konstatera att kommunstyrelsen inom ramen för sina egna stickprov och interna kontroll noterat nedan, vilket vi menar borde föranlett kommunstyrelsen att utöka sin analys kopplat till avvikelserna. Vi vill framhålla nedan

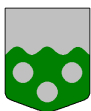
"Vid kommunstyrelsens sammanträde 2024-10-07 (§164) godkände kommunstyrelsen uppföljningen för internkontrollplanen för perioden januari till och med augusti 2024. För området attester var fokus på förtroendekänsliga poster och av redovisningen framgick:

- *Att totalt 18 fakturor/attester under kommunstyrelsen har kontrollerats under perioden januari-augusti 2024. I sex fall har egen kostnads attesterats, varav en under perioden maj till augusti. Det avser deltagande på konferens och resor.*
- *Inom socialnämndens verksamheter har 28 attester kontrollerats. Under perioden januari till april fanns fyra felaktiga attesteringar där konsult attesterat fakturor till det egna bolaget. Under perioden maj till augusti finns inga avvikelser.*
- *Inom bygg- och miljö finns en faktura och den är hanterad korrekt.*
- *Inom barn- och utbildningsnämnden har fem fakturor kontrollerats varav en faktura där egen resekostnad är attesterad är noterad."*

Sammanfattning

- Vi revisorer påtalade efter genomförd granskning år 2023 att kommunstyrelsen behövde vidta åtgärder, utifrån vad vår revision funnit, med anledning av vad som framhålls i kommunallagen 12 kap. 1 § 3 stycket.
- Vid kommunstyrelsens sammanträde 2024-05-27 beslutade kommunstyrelsen att polisanmäla misstänkt brott angående upphandling, inköp och brister i attestering som framkommit i revisionsberättelsen (§84, punkt 2). Polisanmälan lades ned samma dag som anmälningsdatumet.
- Kommunstyrelsen har inte under de efterföljande åtta månaderna följt upp ärendet och vidare analyserat vilka åtgärder som behöver vidtas, trots att kommunstyrelsen vid sin egna uppföljning i oktober själv noterade avvikelser under år 2024.
- Det är därmed, enligt vår bedömning, klarlagt att kommunstyrelsen inte fullgjort sina åtaganden i enlighet med de krav som lagstiftaren ställer.

En samlad revisionsgrupp rapporterar härmed ärendet till kommunfullmäktige i enlighet med kommunallagen 12 kap. 1 § 3 stycket.

PAJALA KOMMUN

4 (4)

Revisorerna i Pajala kommun, dag som framgår av digital signering

Josefin Brynefall Strålind, ordförande

Ulf Kero, vice ordförande

Agneta Heikki, revisor

Irmeli Svarvare, revisor

Simon Fors, revisor

Bilaga:

- "Uppföljande granskning av attestrutiner", PwC, mars 2025

Deltagare

JOSEFIN BRYNEFALL STRÅLIND Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-03-07 14:38:28 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: JOSEFIN ELISIA BRYNEFALL STRÅLIND

Josefin Brynefall Strålind

Leveranskanal: E-post

ULF KERO Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-03-07 17:15:07 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: ULF KERO

Ulf Kero

Leveranskanal: E-post

AGNETA HEIKKI Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-03-07 14:46:41 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: AGNETA HEIKKI

Agneta Heikki

Leveranskanal: E-post

IRMELI SVARVARE Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-03-07 13:51:26 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: IRMELI SVARVARE

Irmeli Svarvare

Leveranskanal: E-post

SIMON FORS Sverige

Signerat med Svenskt BankID

2025-03-07 17:18:15 UTC

Undertecknare

Datum

Namn returnerat från Svenskt BankID: SIMON ALEXANDER FORS

Simon Fors

Leveranskanal: E-post